

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Urto/5/2018
Identifikačné číslo spisu:	4018200084
Dátum vydania rozhodnutia:	01.08.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Bargel
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:4018200084.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Martina Bargela a sudkýň JUDr. Jany Serbovej a JUDr. Aleny Šiškovéj vo veci uznania cudzozemského rozhodnutia týkajúceho sa G. G., prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 1. augusta 2018 v Bratislave s verejným vyhlásením rozsudku 1. augusta 2018 v Bratislave, odvolanie podané odsúdeným proti rozsudku Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Ntc/10/2018 z 27. apríla 2018, a takto

rozhodol:

I. Podľa § 518 ods. 4 Trestného poriadku z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1Ntc/10/2018 z 27. apríla 2018.

II. Podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii

sa uznáva vo výroku o vine a vo výroku o treste odňatia slobody týkajúcich sa odsúdeného G. G. a vykoná sa

rozhodnutie Korunného súdu v Stoke on Trent, sp. zn. T20177054 z 27. septembra 2017, právoplatné 27. septembra 2017, ktorým bol G. G. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu znásilnenia podľa § 1 (1) zákona o sexuálnych trestných činoch z roku 2003, ktorého sa dopustil tak, že

- v období medzi 25. aprílom 2013 a 28. aprílom 2013, pán G. G. spáchal spoločne s pánom M. C., znásilnenie slečny K. N., dievča vo veku 15 rokov, pričom pán M. C. násilne vnikol svojim penisom do vagíny slečny K. N., ktorá nesúhlasila s takým vniknutím a pán M. C. nemal rozumný dôvod domnievať sa, že slečna K. N. súhlasila, a že pán G. G. držal slečnu K. N. na mieste, aby jej zabránil v pohybe a umožnil jej znásilnenie, a G. G. nemal rozumný dôvod domnievať sa, že slečna K. N. s tým súhlasila,

za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 10 mesiacov.

III. Podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku a § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona odsúdený G. G. bude vo výkone trestu odňatia slobody pokračovať bez jeho premeny v ústave na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odôvodnenie

Krajský súd v Nitre rozsudkom sp. zn. 1Ntc/10/2018 z 27. apríla 2018, podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) uznal vo vzťahu k osobe odsúdeného G. G., rozhodnutie Korunného súdu v Stoke on Trent, sp. zn. T20177054 z 27. septembra 2017, právoplatné 27. septembra 2017, ktorým bol G. G. uznaný za vinného zo spáchania trestného činu znásilnenia podľa § 1 (1) zákona o sexuálnych trestných činoch z roku 2003, že

- v období medzi 25. aprílom 2013 a 28. aprílom 2013 v byte na adrese X X. Q., Q. v Q. on K. v grófstve Q., spoločným konaním s M. C. znásilnili v tom čase 15 - ročnú K. N. tým spôsobom, že G. G. držal K. N. na mieste, aby jej fyzicky zabránil v pohybe, čím umožnil M. C. násilne proti jej vôli vykonať na nej súlož, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 9 rokov a 10 mesiacov. Krajský súd zároveň rozhodol o zaradení odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie odsúdený G. G., v ktorom namietal „ponechanie výšky trestu vo výmere 9 rokov 10 mesiacov“ a žiadal, aby bol trest „ponechaný podľa rozsudku Veľkej Británie a to znamená, aby „to bolo prekvalifikované podľa § 199 ods. 1 Trestného zákona“.

K odvolaniu odsúdeného sa vyjadril aj prokurátor krajskej prokuratúry, ktorý navrhol odvolanie odsúdeného G. G. v zmysle § 319 zamietnuť ako nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky preskúmal podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré rozsudku predchádzalo, pričom zistil, že odvolanie odsúdeného G. G. je dôvodné, ale pre iné skutočnosti ako uviedol v odvolaní.

Krajský súd v Nitre pochybil, keď v skutkovej vete rozsudku svojvoľne upravil skutok uvedený v osvedčení, zrejme z dôvodu aby bol zrozumiteľný a zodpovedal skutkovej podstate trestného činu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 slovenského Trestného zákona. Takáto úprava skutku je neprijateľná, pretože takto upravený skutok po preklade a zaslaní rozsudku späť do štátu pôvodu by nezodpovedal skutku za, ktorý bol G. G. uznaný za vinného cudzozemským rozhodnutím, ktoré bolo uznané na území Slovenskej republiky. Je potrebné podotknúť, že sudy konajúce vo veci uznania cudzozemského rozhodnutia musia akceptovať skutok tak, ako je uvedený v osvedčení, resp. v uznávanom rozhodnutí a ak je to nevyhnutné (§ 4 ods. 1 z. č. 549/2011 Z. z.), tam uvedený skutok podrobia skúmaniu a preverke či tento je trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. V tomto smere je rozhodujúce, aby bola zachovaná totožnosť skutku - úprava skutku však neprichádza do úvahy. V zmysle § 5 z. č. 549/2011 Z. z. súd môže len overovať (nie upravovať ani meniť) skutočnosti podľa § 4 z. č. 549/2011 Z. z.

Pokiaľ ide o úvahy a závery krajského súdu týkajúce sa nezistenia dôvodov na odmietnutie uznania cudzozemského rozhodnutia a splnenia všetkých zákonom predpokladaných podmienok na pozitívne rozhodnutie podľa § 17 ods. 1 zák. č. 549/2011 Z. z., prezentované v odôvodnení napadnutého rozsudku, tieto považuje najvyšší súd za relevantné, opodstatnené, dostatočné a vyčerpávajúce.

Skutok odsúdeného, právne kvalifikovaný rozhodnutím Korunného súdu v Stoke on Trent, sp. zn. T20177054 z 27. septembra 2017, ako trestný čin znásilnenia podľa § 1 (1) zákona o sexuálnych trestných činoch z roku 2003 Veľkej Británie je trestným činom uvedeným v § 4 ods. 3 písm. ab) zákona 549/2011 Z. z., a teda súd neskúma či ide o trestný čin podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Správne postupoval Krajský súd v Nitre, keď pri uznaní rozsudku súdu štátu pôvodu rozhodol podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. tak, že výrok o treste odňatia slobody ponechal bez premeny, keďže nezistil existenciu dôvodov uvedených v § 17 ods. 2, ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z.. S ohľadom na druh trestu, dĺžku jeho trvania a trestnú sadzbu je takýto postup zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky.

Prvostupňový súd správne postupoval aj v prípade, keď odsúdeného G. G. v zmysle § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, keďže odsúdený v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin (odpis z registra trestov č. I. 100-102), (najvyšší súd je viazaný zásadou zákazu reformatio in peius).

Krajský súd však pochybil, keď pri rozhodovaní nepostupoval aj podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku, ktorého aplikácia je nevyhnutná, ak súd rozhoduje o pokračovaní výkonu trestu odňatia slobody bez jeho premeny.

V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii je lex specialis ku konaniu podľa Trestného poriadku. Explicitne to vyplýva z § 29 zákona č. 549/2011 Z. z., ktorý znie: „Ak tento zákon neustanovuje inak na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok“.

Zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii v ustanovení § 17 ods. 2 stanovuje nasledovné: „Ak sa rozhodnutím uložila trestná sankcia spojená s odňatím slobody, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 nahradí trestnú sankciu takou trestnou sankciou, ktorú by mohol uložiť, ak by v konaní o spáchanom trestnom čine rozhodoval; pritom dbá o to, aby takto uložená trestná sankcia nezhoršila postavenie odsúdeného a v čo najväčšej miere zodpovedala pôvodne uloženej trestnej sankcii. Trestnú sankciu spojenú s odňatím slobody nemožno nahradiť peňažným trestom.“

Ustanovenie § 17 ods. 3 stanovuje nasledovné: „Ak sa rozhodnutím o trestnej sankcii uložila trestná sankcia v trvaní, ktoré nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd rozhodnutím podľa odseku 1 trvanie trestnej sankcie primerane upraví. Takto upravená dĺžka trvania trestnej sankcie nesmie byť kratšia ako najdlhšie trvanie ustanovené pre rovnaké trestné činy podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.“

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že zákon č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii síce berie do úvahy prípady, pri ktorých dochádza k uloženiu sankcie, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky alebo jej trvanie (dĺžka) nie je zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, avšak nezohľadňuje prípady, kedy dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky. V takom prípade, keďže nemožno postupovať podľa zák. 549/2011 Z. z., je bezpodmienečne potrebné rozhodnúť podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý znie: „Ak dĺžka trvania a druh trestu odňatia slobody uloženého uznaným cudzím rozhodnutím sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, súd v rozhodnutí o uznaní súčasne rozhodne, že sa bude vo výkone trestu uloženého cudzím rozhodnutím pokračovať bez jeho premeny podľa odseku 1. Tento postup je vylúčený, ak súd uzná cudzie rozhodnutie len pre niektorý z viacerých trestných činov, ktorých sa cudzie rozhodnutie týka.“

Toto ustanovenie je osobitnou, zjednodušenou formou exequaturu. Súd rozhoduje, že sa bude pokračovať vo výkone trestu "uloženého cudzím rozhodnutím" (teda v takej dĺžke a v takom druhu, ako ho uložil cudzí súd) a bez jeho premeny podľa odseku 1, teda bez premeny na trest, ktorý by uložil slovenský súd, keby sám konal v trestnej veci. To však neznamená, že pri postupe podľa § 517 ods. 2 nedochádza k "premene trestu". Súd preberá cudziu sankciu do svojho vlastného uznávacieho rozsudku,

a teda "premieňa trest" uložený v cudzom rozhodnutí na "svoj" trest tým, že ho prevezme do slovenského rozhodnutia. Pri danom postupe sa od súdu nevyžaduje, aby vykonal hĺbkovú analýzu cudzieho rozhodnutia. Ak usúdi, že dĺžka a druh trestu odňatia slobody sú zlučiteľné s právnym poriadkom Slovenskej republiky, teda zodpovedajú trestným sadzbám za konkrétny trestný čin a spôsobu výkonu trestu (napr. kategória ústavu pre výkon trestu) tak, ako ich predvída slovenský právny poriadok, jednoducho sankciu udelenú cudzím justičným orgánom "prevezme" do výroku svojho uznávacieho rozsudku a rozhodne, že sa vo výkone tohto trestu bude pokračovať bez jeho premeny na trest, ktorý by uložil podľa slovenského právneho poriadku, keby sám konal vo veci.

Na základe uvedeného je teda potrebné vyvodiť záver, že ak súd Slovenskej republiky rozhodne o uznaní cudzozemského rozhodnutia tak, že sa vo výkone trestu bude pokračovať bez jeho premeny vždy je nutná aplikácia § 517 ods. 2 Trestného poriadku. Pokiaľ súd nerozhodne podľa § 517 ods. 2 Trestného poriadku nastáva situácia, že uznaným rozhodnutím by odsúdený mal vykonať celý trest v pôvodnej dĺžke na území Slovenskej republiky tak, ako mu bol uložený v štáte pôvodu, hoci by už časť takto uloženého trestu mal vykonať v štáte pôvodu.

Ustanovenie § 29 zák. č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii (ďalej len zákon č. 549/2011 Z. z.), znie: „Ak tento zákon neustanovuje inak na konanie podľa tohto zákona sa použije Trestný poriadok“. Z povahy veci vyplýva, ide najmä o tie ustanovenia Trestného poriadku, ktoré obsahovo vo všeobecnosti upravujú konanie o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia, a teda konanie podľa prvého dielu tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku - uznanie a výkon cudzieho rozhodnutia - § 515 - 521 Trestného poriadku a samozrejme i ustanovenia o rozsudku (§ 163 a nasl. Trestného poriadku a pod.). Označené konanie je konaním *lex specialis* ku konaniu podľa šiestej hlavy tretej časti Trestného poriadku - odvolanie a konanie o ňom, ktoré ako podporné subsidiárne dopĺňa konanie špeciálne. Podľa § 518 ods. 4 tretia veta Trestného poriadku. „Ak (poznámka - najvyšší súd) odvolanie nezamietne, zruší napadnuté rozhodnutie a po doplnení konania, ak je potrebné, sám rozhodne rozsudkom, či cudzie rozhodnutie uznáva alebo neuznáva.“ Najvyšší súd je teda povinný (bez možnosti zrušenia a vrátenia veci krajskému súdu) rozhodnúť o podanom odvolaní s konečnou platnosťou a preto musí vždy preskúmať napadnutý rozsudok ako celok a napraviť každý chybný výrok v rozsudku o uznaní a výkone cudzieho rozhodnutia. Preto najvyšší súd rešpektujúc ustanovenie § 518 ods. 4 Trestného poriadku a postupujúc v súlade s ním zrušil celý rozsudok Krajského súdu v Nitre a vo veci sám rozhodol.

S ohľadom na to rozhodol najvyšší súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.